

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.
Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Egyes szám ár. 15 kr.
A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HÍRDETÉS DÍJA
hivatalos hirdetéseké: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.
Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítottak.
Állandó hirdetéseké: kedvezmény nyújtatik.
Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Iskolai év végén.

Az örökkevelésben elenyészően csekély pont egy év, de azért egy év eseményei néha egész életre kihatók.

Az a gazda, ki isten nevében kezdte, folytatta és végezte munkáját, hálaadással emlékezik meg, ha kedvező volt az aratás és kettőzött szorgalommal lát földesckéje művelése után, ha balsors vagy elemi csapások miatt reményei meghiúsultak.

Kellőleg munkálja a jó talajt, javítja a gyengét, szóval a létért való küzdelem nemes és magasatos harcában az önfentartás eszméjénél fogva igyekszik mindent megtenni, ami a maga és családja érdekében elkövetendő, hogy a mai nyomott és nehéz viszonyok közepette az egzisztencia biztosítva legyen.

Azonban, az Irás szavai szerint, „nemcsak kenyérrel,“ de lelki eledellel is élünk.

Nemcsak a földet kell művelni, hanem a leendő honpolgárok szívét, értelmét.

Nemcsak a gazda-ember küzd az elemekkel. Sokat kell küzdeni a szív és értelem képzésénél is.

A gazda-ember napszámot fogad, mivel, ha neki tetszik, művelti földjét. A nemzet szintén napszámot fogad a szív és értelem képzésére. Ezek a nemzetnek valódi napszámok: a tanárok, tanítók.

Nem akarjuk mondani: „Quem Dii odere...“ pedig róluk el lehetne mondani.

Keserves pálya! Nehéz pálya! Szép pálya!

Az 1894/5. iskolai év csaknem mindenütt véget ért. El lett vetve a jó mag. Hol több, hol kevesebb eredményt hozott.

Igy az illető tanárokat, tanítókat is hol több, hol kevesebb elismerés illeti.

Lehetetlen mindazokat a körülményeket igazságosan megítélni, melyek egy évi nevelés-tanítás és tanítás-nevelés mellett előfordulnak. De mi azt mondjuk, hogyha a szülei ház az iskolával egyetértett (ami, fájdalom, mai napság kezd fehér holló lenni), akkor ugy a szülei ház, mint az iskola tegye kezét a szívére, s akkor érezzen benső nyugalmat, ha az öntudat hangja megnyugtja, hogy: „Megtevének mind, mivel csak tartozánk!“

Mint örömmel értesülünk, itt vármegyénkben mindenik iskola nagyobbára szép, vagy legalább is kielégítő eredményt mutatott fel.

Hírlapirói kötelességünk a megnyugtató eredményt konstatálni; mert a nemzet jövőjének feltétele, biztos garanciája ahhoz a fiatal serdülő nemzedékhez fűződik, kik ma vannak a nemzet ama napszámokainak, a tanároknak, tanítóknak kezei alatt; akik, mint osztály, méltán büszkének lehetnek arra, hogy a világ legelső tudós és hatalmas emberei is náluk kezdték a tudomány és hatalom fundamentumát lerakni.

Most az iskolai év végén első sorban nekik a tanároknak, tanítóknak, jó szünetidőt, pihenést, üdülést kívánunk. A tanulóknak a szünetidő okos és értelmes felhasználását ajánljuk.

A szünetet pedig arra kérjük: értsenek egyet az iskolával, mert a nélkül sem rendes a szülei ház, sem hasznos az iskola, sem eredményes a tanítás nem lehet!...

B. Gy.

mintegy 70 mföldnyire esett, körülbelül egy harmadrészben rövidíthetné meg; a postakocsi szintén el tudna velem jutni annyira, de a még hátralevő 20 vagy talán még több mföldnyi utat egy miveletlen vad országban úgy kell majd megtennem, ahogy tudom. Az egész kirándulás tervét vakmerőnek és rendkívül viszontagságosnak találtam ugyan, azonban bővebb megfontolás után mégis csak rászántam magamat a kirándulásra. Azt lehet mondani, hogy ez ideig édes keveset, jóformán semmit sem láttam még a francia Afrikából. Ha régi ismerősömet fel nem találhatnám abban az esetben kárpotolna egy ismeretlen s vadregényes vidék megismerése. Tervem megvalósításánál gyönyörű időjárás, a lehető legjobb egészség és két heti szabadság idő álltak rendelkezésemre s úgy gondolkodtam, hogy sokkal okosabb lesz, ha üres időmet izgató vállalkozással, mint a tengerentúl fekvő Brighton-nak szűk, forró és divatos utcasarajban töltöm.

Minden jó rendben folyt le. Constantinig terjedő utam igen gyorsan s kellemesen ment végbe, a gyönyörű vidék szemlése közben. Elég szerencsés voltam, hogy a postakocsinak külső üléséi közül egyet lefoglalhattam. A nyolc órai ut az idegen és teljesen ismeretlen dolgok iránt való érdeklődésben telt el.

A mi legjobban meglepett, az a vadonnak a civilizációval való keveréke volt, a legújabb építkezés igényeinek megfelelő, ujonnan emelt francia falvak képe tárult szemem elé, játékszerű városházaikkal, iskola és rendőr-épületeikkel, mindegyiken a francia zászló lobogott. Ezekkel szemben ismét egész sor beduin-sátor. A sötétbőrű s vadkülső lakosság marha-, ló-, és nyájállományával, önkéntlenül a bibliai időkre emlékeztetett. Bármerre is fordult tekintetem, mindenütt buja növényzet pompázott gyönyörű színvegyülettel,

Vármegyei ügyek.

A gk. papság köszönete. Csak most jutott tudomásunkra, hogy a bodrogközi egyházkerület lelkészei B.-Szerdahelyen még a f. hó 3-án tartott tavaszi népes gyűlésük alkalmából Melles Emil kisdobrai lelkész, kerületi esperes indítványára, főispánunk ömeltóságának azért a kitüntetést s Zemplén-vármegye minden gk. vallású lakosának szívét hálára kötelező fogadtatásért, melyben a s.-a.-ujhelyi gk. renovált templomnak megáldása céljából a f. évi május hó 25-én S.-A.-Ujhelybe érkezett *Firosák* Gyula megyés püspökük ömeltóságát, főpásztorukat, Zemplén-vármegye törvényhatósága élén e vármegye és S.-A.-Ujhely város közönsége részesíteni szíves volt, mint ama fényes fogadtatás megtestesítőjének „a közszeretett főispánnak“ legmélyebb hálájú és köszönetüket nyilvánították és erről főispánunk ömeltóságát igen szép levél kiterésében jegyzőkönyvi kivonaton értesítették.

Vármegyénk közigazg. bizottsága legközelebbi rendes havi ülését *július* hó 5-én d. e. 9 órakor tartja.

A kereskedelemügyi kir. minister értesítette a vármegye közönségét, hogy *O. Lisska* nagyközönségben a f. évi szeptember 29-re és november 10-re eső országos vásárok ez évben és kivételesen *október hó 2-án*, illetve *november hó 27-én* tartatnak meg.

A belügyi kir. minister szakértekezletet hív össze, amelynek főladata az lesz, hogy a helységnevek igazi helyesírását megállapítsa, az azonos nevek számára megkülönböztetéseket jelöljön ki és a történelmi adatok alapján utmutatással szolgáljon azoknak a helységeknek, amelyek neveiket meg akarják változtatni s illetve az idők folyamán elformátlanodott nevük helyett a régi, történelmi magyar neveiket akarják újra fölvenni.

Idegenhangzású községnevek átmagyarosítása. A vármegyénk területén fekvő és a varannai járáshoz tartozó nagy-dobrai körjegyzőség alá csoportosított nyolc község idegen hangzású nevét

melyben az elsőbbséget határozottan az olajcserje érdemelte meg.

A postakocsi eljutott az utolsó állomásra. Mivel esteledni kezdett, a postaépületben levő szegényes barátságatlan, sötét korcsmában béreltem lakást, hol azonban mindezek ellenére jó vacsorát s tühethető felkőhelyet kaptam.

Az istállók átvizsgálása alkalmával ugy találtam, hogy egy kényelmes kis kocsi iránt még csak kérdést sem tehetek. Erről a szándékomról tehát letéve az istállóban található két legjobb lovat béreltem ki s vezetőül egy nyugalomba vonult katonaviselt embert fogadtam fel. Másnap már napfelkelte előtt uton valék.

— Ismer ön ezen a környéken egy *Basilio* nevű urat, kinek birtoka itt közelében van? kérdém vezetőmet.

— Ki ne ismerné őt, volt a válasz. Megért egy milliót a birtoka.

— Hát gyermekei vannak-e?

— Igen. Neje maga a gyönyörűség, gyermekei pedig valóban kincseket érnek. Hát ha még meglátja ön a pompás helyet, melyet e vadregényes területen berendezett.

Valóban az ut e táj, melyhez értünk, a szó teljes értelmében megérdemelte a vadregényes magány nevét.

A széles folyó medrén kénytelenek voltunk többször átkelni, hol szárazon, hol pedig a ló szügyéig vízben; helylyel-közzel az oleanderektől megvilágított meredek partokon haladtunk, melyek teljes virágzásban pompáztak.

A közelben s távolban messze elnyulott a sziklás vadon. Itt-ott az ezüstzöldes olajcserjék csoportja az arany-pálmák csoportjával váltakozva, melyek a barna egyhangúságot meg-megszakították. Közbe-közbe kisebb oázisokra bukkantunk, melyek kerítéssel voltak ellátva, s szép gyümölcs-

TÁRCA.

A viaszújjú ember.

— A „Zemplén“ számára —

Angolból: **Lintz Géza.**

II.

(Folytatás).

Tíz év mult el a Marseillben való kellemes fogság után. Ösmeretségeim a kedves és szép amerikai hölgyekkel, találós meséink, játékaikkal, a tánc és hangverseny, a mindkét *Basilio*, a könnyűvérű „örökös“, a zárkózott természetű és rejtelmes utitársam már csak nem teljesen feledésbe mentek, midőn egészen váratlanul utam Algir-felé vitt.

Midőn a francia nagy öbölből elvitorláltam s terveim fölött szemlét tartottam, föltettem magamban, hogy ha idő és alkalom megengedik, a két fiatal embert, kik ma már java korukban lehetnek, felkeresem. Marseillben másodsor való megjelenésem élénken emlékezetembe hozta az elsőt. Annyira érdeklődtem *Constant* iránt, mintha csak ezelőtt egy héttel váltam volna el tőle.

Egészen más az, valakit *Algir* városában keresni föl, mint tartományában. Midőn a tíz év előtt kapott cím után, a francia gyarmat térképének segítségével, mely asztalomon volt szétterítve, kerdőzködtem: már-már kezdtem a fejembe venni, hogy látogatásomnak föltett tervéről lemondjak.

Képzetelemben a várostól legfeljebb egy óra járásnyira terjedő kellemes kirándulás képét rajzoltam magam elé, midőn legott arra a felfedezésre jutottam, hogy vállalatom nagy nehézségekre fog ütközni. Ugyanis a vonat utazásom célját, mely

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:
Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr

Bérmintelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Ésírások nem adatkak vissza.

Egyes szám ár. 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJA
hivatalos hirdetésekéül:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy disztribúcióval vagy körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden négyzetcentim. után 3 kr. számítatik.

Állandó hirdetésekéül kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Iskolai év végén.

Az örökvalóságban elenyészően csekély pont egy év, de azért egy év eseményei néha egész életre kihatók.

Az a gazda, ki isten nevében kezdte, folytatta és végezte munkáját, hálaadással emlékezik meg, ha kedvező volt az aratás és kettőzött szorgalommal lát földcskéje művelése után, ha balsors vagy elemi csapások miatt reményei meghiúsultak.

Kellőleg munkálja a jó talajt, javítja a gyengét, szóval a létért való küzdelem nemes és magasztos harcában az önfentartás eszméjénél fogva igyekszik mindent megtenni, ami a maga és családja érdekében elkövetendő, hogy a mai nyomott és nehéz viszonyok közepette az egzisztencia biztosítva legyen.

Azonban, az Irás szavai szerint, »nemcsak kenyérrel,« de lelki eledellel is élünk.

Nemcsak a földet kell művelni, hanem a leendő honpolgárok szívét, értelmét.

Nemcsak a gazda-ember küzd az elemekkel. Sokat kell küzdeni a szív és értelem képzésénél is.

A gazda-ember napszámot fogad, mivel, ha neki tetszik, művelti földjét. A nemzet szintén napszámokat fogad a szív és értelem képzésére. Ezek a nemzetnek valódi napszámok: a tanárok, tanítók.

Nem akarjuk mondani: »Quem Dii odere...« pedig róluik el lehetne mondani.

Keserves pálya! Nehéz pálya! Szép pálya!

Az 1894/5. iskolai év csaknem mindenütt véget ért. El lett vetve a jó mag. Hol több, hol kevesebb eredményt hozott.

TÁRCA.

A viaszújjú ember.

— A „Zemplén« számára —

Angolból: **Lintz Géza.**

II.

(Folytatás).

Tíz év múlt el a Marseillben való kellemes fogság után. Ösmeréseim a kedves és szép amerikai hölgyekkel, találós meséink, játékaink, a tánc és hangverseny, a mindkét *Basilio*, a könnyűvérű »örökös«, a zárkózott természetű és rejtélyes utitársa már csak nem teljesen feledésbe mentek, midőn egészen váratlanul utam Algir-felé vitt.

Midőn a francia nagy öbölből elvitörölztam s terveim fölött szemlélt tartottam, föltettem magamban, hogy ha idő és alkalom megengedik, a két fiatal embert, kik ma már java korukban lehetnek, felkeresem. Marseillben másodsor való megjelenésem élénken emlékezetembe hozta az elsőt. Annyira érdeklődtem *Constant* iránt, mintha csak ezelőtt egy héttel váltam volna el tőle.

Egészen más az, valakit *Algir* városában keresni föl, mint tartományában. Midőn a tíz év előtt kapott cím után, a francia gyarmat térképének segítségével, mely asztalomon volt szétterítve, kerdézősködtem: már-már kezdtem a fejembe venni, hogy látogatásomnak föltett tervéről lemondjak.

Képzetelemben a várostól legfeljebb egy óra járányira terjedő kellemes kirándulás képét rajzoltam magam elé, midőn legott arra a felfedezésre jutottam, hogy vállalatom nagy nehézségekre fog ütközni. Ugyanis a vonat utazásom célját, mely

Igy az illető tanárokat, tanítókat is hol több, hol kevesebb elismerés illeti.

Lehetetlen mindazokat a körülményeket igazságosan megítélni, melyek egy évi nevelés-tanítás és tanítás-nevelés mellett előfordulnak. De mi azt mondjuk, hogyha a szülei ház az iskolával egyetértett (ami, fájdalom, mai napság kezd fehér holló lenni), akkor ugy a szülei ház, mint az iskola tegye kezét a szívére, s akkor érezzen benső nyugalmat, ha az öntudat hangja megnyugtatta, hogy: »*Megtevének mind, mivel csak tartozunk!*«

Mint örömmel értesülünk, itt vármegyénkben mindenik iskola nagyobbára szép, vagy legalább is kielégítő eredményt mutatott fel.

Hirlapirói kötelességünk a megnyugtató eredményt konstatálni; mert a nemzet jövőjének feltétele, biztos garanciája ahhoz a fiatal serdülő nemzedékhez fűződik, kik ma vannak a nemzet ama napszámokainak, a tanároknak, tanítóknak kezei alatt; akik, mint osztály, méltán büszkének lehetnek arra, hogy a világ legelső tudós és hatalmas emberei is náluk kezdték a tudomány és hatalom fundamentumát lerakni.

Most az iskolai év végén első sorban nekik a tanároknak, tanítóknak, jó szünetidőt, pihenést, üdülést kívánunk. A tanulóknak a szünetidő okos és értelmes felhasználását ajánljuk.

A szünetet pedig arra kérjük: értsenek egyet az iskolával, mert a nélkül sem rendes a szülei ház, sem hasznos az iskola, sem eredményes a tanítás nem lehet!...

B. Gy.

mintegy 70 mföldnyire esett, körülbelül egy harmadrészből rövidíthetné meg; a postakocsi szintén el tudna velem jutni annyira, de a még hátralevő 20 vagy talán még több mföldnyi utat egy miveletlen vad országban ugy kell majd megtennem, ahogy tudom. Az egész kirándulás tervét vakmerőnek és rendkívül viszontagságosnak találtam ugyan, azonban bővebb megfontolás után mégis csak rászántam magamat a kirándulásra. Azt lehet mondani, hogy ez ideig édes keveset, jóformán semmit sem láttam még a francia Afrikából. Ha régi ismerősömet fel nem találhatnám abban az esetben kárpótolna egy ismeretlen s vadregényes vidék megismerése. Tervem megvalósításánál gyönyörű időjárás, a lehető legjobb egészség és két heti szabadság idő álltak rendelkezésemre s ugy gondolkodtam, hogy sokkal okosabb lesz, ha üres időmet izgató vállalkozással, mint a tengerentúl fekvő *Brighton*-nak szűk, forró és divatos utcasaraiban töltöm.

Minden jó rendben folyt le. Constantinig terjedő utam igen gyorsan s kellemesen ment végbe, a gyönyörű vidék szemlézése közben. Elég szerencsés voltam, hogy a postakocsinak külső ülésai közül egyet lefoglalhattam. A nyolc órai ut az idegen és teljesen ismeretlen dolgok iránt való érdeklődésben telt el.

A mi legjobban meglepett, az a vadonnak a civilizációval való keveréke volt, A legujabb építkezés igényeinek megfelelő, ujonnan emelt francia falvak képe tárult szemem elé, játékszerű városkaikkal, iskola és rendőr-épületeikkel, mindegyiken a francia zászló lobogott. Ezekkel szemben ismét egész sor beduin-sátor. A sötétbőrű s vadkülsejű lakosság marha-, ló-, és nyájállományával, önkéntelenül a bibliai időkre emlékeztetett. Bármerre is fordult tekintetem, mindenütt buja növényzet pompázott gyönyörű színvegyülettel,

Vármegyei ügyek.

A gk. papság köszönete. Csak most jutott tudomásunkra, hogy a bodrogközi egyházközség lelkészei B.-Szerdahelyen még a f. hó 3-án tartott tavaszi népes gyűlésük alkalmából *Melles* Emil kisdobrai lelkész, kerületi esperes indítványára, s Zemplén-vármegye öméltségének azért a kitüntető s Zemplén-vármegye minden gk. vallású lakosának szívét hálára kötelező fogadtatásért, melyben a s.-a.-ujhelyi gk. renovált templomnak megáldása céljából a f. évi május hó 25-én S.-A.-Ujhelybe érkezett *Firosák* Gyula megyés püspökük öméltségét, főpásztorukat, Zemplén-vármegye törvényhatósága élén e vármegye és S.-A.-Ujhely város közönsége részesíteni szíves volt, mint ama helyes fogadtatás megtestesítőjének »a közszeregetű főispánnak« legmélyebb hálájú és köszönetüket nyilvánították és erről főispánunk öméltségét igen szép levél kiterésében jegyzőkönyvi kivonaton értesítették.

Vármegyénk közigazg. bizottsága legközelebbi rendes havi ülését *julius* hó 5-én d. e. 9 órakor tartja.

A kereskedelemügyi kir. minister értesítette a vármegye közönségét, hogy *O. Lisska* nagyközönségben a f. évi szeptember 29-re és november 10-re eső országos vásárok ez évben és kivételesen *október hó 2-án*, illetve *november hó 27-én* tartatnak meg.

A belügyi kir. minister szakértekezletet hív össze, amelynek feladata az lesz, hogy a helységnevek igazi helyesírását megállapítsa, az azonos nevek számára megkülönböztetéseket jelöljön ki és a történelmi adatok alapján utmutatással szolgáljon azoknak a helységeknek, amelyek neveiket meg akarják változtatni s illetve az idők folyamán elformátlanodott nevük helyett a régi, történelmi magyar neveiket akarják újra fölvenni.

Idegenhangzású községnevek átmagyarosítása. A vármegyénk területén fekvő és a varannai járáshoz tartozó nagy-dobrai körjegyzőség alá csoportosított nyolc község idegen hangzású nevét

melyben az elsőbbséget határozottan az olajcserje érdemelte meg.

A postakocsi eljutott az utolsó állomásra. Mivel esteledni kezdett, a postaépületben levő szegényes barátságatlan, sötét korcsmában béreltem lakást, hol azonban mindezek ellenére jó vacsorát s tühethető felkőhelyet kaptam.

Az istállók átvizsgálása alkalmával ugy találtam, hogy egy kényelmes kis kocsi iránt még csak kérdést sem tehetek. Erről a szándékomról tehát letéve az istállóban található két legjobb lovat béreltem ki s vezetőül egy nyugalomba vonult katonaviselt embert fogadtam fel. Másnap már napfelkelte előtt uton valék.

— Ismer ön ezen a környéken egy *Basilio* nevű urat, kinek birtoka itt közelében van? kérdém vezetőmet.

— Ki ne ismerné őt, volt a válasz. Megér egy milliót a birtoka.

— Hát gyermekei vannak-e?

— Igen. Neje maga a gyönyörűség, gyermekei pedig valóban kincseket érnek. Hát ha még meglátja ön a pompás helyet, melyet e vadregényes területen berendezett.

Valóban az ut és a táj, melyhez értünk, a szó teljes értelmében megérdemelte a vadregényes magány nevét.

A széles folyó medrén kénytelenek voltunk többször átkelni, hol szárazon, hol pedig a ló szügyéig vízben; helylyel-közzel az oleanderektől megvilágított meredek partokon haladtunk, melyek teljes virágzásban pompáztak.

A közelben s távolban messze elnyulott a sziklás vadon. Itt-ott az ezüstzöldes olajcserjék csoportja az arany-pálmák csoportjával váltakozva, melyek a barna egyhanguságot meg-megszakították. Közbe-közbe kisebb oázisokra bukkantunk, melyek kerítéssel voltak ellátva, s szép gyümölcs-

(Műszínház.) *Balthasar és Vadász* tanárok műszínháza Ujhelyben, a *Vörös-ökör* udvarán, még ma és holnap este látható lesz. Eddig, a felettébb kedvezőtlen időjárás miatt, csak igen gyér számú közönség gyönyörködött a bűvészi és illúzió-előadásokban, melyeket sikerültek mondanak. — A ma és holnap este tartandó utolsó, egyszerű mind bucsúzó előadásokra felhívjuk a közönség figyelmét.

(Szülők figyelmébe.) A számtan, algebra, mértan és ábrázoló geometriában gyenge I—VII. osztályu gimn. tanulókat biztos módszer szerint sikeresen tanítom. A könyvvitel és német nyelvben is adok alapos oktatást. Könyvek vezetésére is vállalkozom. *Wiener* József képesít. polg. isk. tanító.

(Tűz.) Szilvásujfaluban, írja tudósítónk, f. hó 25-én az esti órákban, ismeretlen okból, tűz támadt. Hála a gondviselésnek, szélszentes idő volt, s így mindössze csak két lakóház pusztult el a hozzávaló melléképületekkel. Kár nem éri a tulajdonosokat, mert az épületek biztosítva voltak.

(Hasznos tudnivalók.) *Asz ablaküvegek átláthatatlanná tévése.* Az ablaküvegeket igen könnyen átláthatatlanná tehetjük. Nem kell hozzá más, mint úgy marék kenyhasó, melyet egy nyolcad-liternyi fehér sörben feloldunk és ezzel az üveg-átlátlakot egyenlően s erősen bedörzsöljük. Ha ismét átlátlaszó akarjuk tenni, meleg vízzel kell mosni. — *A kávéalj haszna.* A legtöbb háznál eddig a kifőzött kávéaljat (Kaffeesatz) az oleandereknek adták trágya gyanánt; máshol meg a köpölkőben pótolja a fehér homokot. Van pedig egy harmadik mód is, amely szerint azt hasznosítani lehet, hogy t. i. a baromfiak eledele közé keverjük. Amerikában megejtett kísérleti figyelések után azt tapasztalták, hogy a kávéalj kitűnő hatással van nemcsak a baromfiak szervezetére, hanem az idegek ingerlése következtében a tojásra való hajlamot is nagyban előmozdítja. Lehetetlenséget nem látunk a dologban s így annak megkísérletét bátran ajánljuk a gazdasszonyok figyelmébe. Fődolog a gazdálkodásnál, hogy semmit se engedjünk kárba veszni. — *Olajfestmények tisztítása.* Poros olajfestményeket a legbiztosabban megtisztíthatjuk, ha azokat szappangyökérforró vízbe mártott, igen puha szivacsossal mosjuk. Mivel régi képek vastagon vannak fírnájszal bevonva, azért elegendő a régi fényt néhány csepp mák-olajjal visszaadni, melyet a kéz ujjai egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétmázolunk.

(Lapunk) mai számában foglalt »Országos magyar biztosító szövetkezet« hirdetésére föl hívjuk az érdeklődők b. figyelmét.

(Iskolás gyermekek) lakást esetleg teljes el látást kaphatnak német hivatalnok családjánál. Cím a kiadóhivatalban.

(Testgyógyászati múintézet. Keleti J. cég.) Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17., az eddigelő sérvtörők és betegápolási eszközök készítésére létező gyárán kívül egy nagyszabású, a modern technikának teljesen megfelelő műhelyt nyitott, **Budapest, IV., Régi posta-utca 4. szám, földszint,** melyben orvosszékesi acélárak, testgyógyászati készülékek, Hessing-rendszerű elismertmüderékűzők, nyújtó- és járógépek, valamint minden e szakmába vágó acélárak, műleges lábak, műkezek stb. készítenek. Szenvedők, kiknek illi készülékekre szükség van, felkérnek, sziveskedjenek fenti cégtől költségleírányzatot vagy képes árjegyzéket kérni. Üzleti elv: Szigoru pontos kiszolgálás, legutányosabb árak

(A „Magyar Hírlap“) a régi jó független budapesti naplap, ellenzéki a szó nemes értelmében. Politikai és társadalmi vezérkikötőnek kara, Horváth Gyulával az élükön: bátran szembeáll minden hatalommal és elítéllettel. A „Magyar Hírlap“ politikai dolgokban a legdöbben és legfrissebb információkat nyújtja. A magyar társadalom érdeklők újságai: első kézből, azou frissen és élvezetes formában jelennek meg benne. Különös érdekű a „Társaság“ című új napi rovata. A vidék eseményeiről táviratok útján értesül, levelezői kara a legjobban van szervezve. Nem pusztán Magyarországon, hanem a külföldön is, A külföldi hírek tekintetében is kiállja a versenyt a legelőkelőbb világlapokkal is. Gazdálkodó és kereskedő előfizetőire való tekintettel, külön értesítést küld a termék árairól, börzei árfolyamairól, külön levélben, minden délután. E jelentéseket minden előfizető megkapja díjtalanul, a ki eziránt levélben a „Magyar Hírlap“hoz fordul. A budapesti hírszolgálat a legkitűnőbb kezekben van. Szépirodalmi közlése évenként sok kötetre megy. A legjelesebb tárcáirókat állandó és kizárólagos szerződés köti A „Magyar Hírlap“hoz. Regény közlései — könyvalakban — a legjobbak, amit csak a mai irodalom nyújt. Most kezd meg Marc Twain a legnagyobb élő humorista regényét. Még az új félévben közölni fogja Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Bródy Sándor és Tóth Béla egy-egy nagyobb eredeti munkáját. A „Magyar Hírlap“ melléklapjai: a „Kis Világ“ — képes heti gyermekújság — és az „Évszak“ pompás divatlap. A megnövekedett terjedelem, az alkalmi meglepetések és ajándékok dacára az előfizetés a régi, egy hónapra: 1 ft 20 kr. A szerkesztők a régiék: Horváth Gyula és Fenyő Sándor. Kiadóhivatal: VIII., József-körút 47. szám.

Irodalom.

»A magyar nemzet története« című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) 28. 29. és 30. füzeté most került könyvpiaçra. Ezekben a füzetekben befejezést nyer a második kötet második könyve és nyomban megkezdődik a harmadik könyv, melynek főcíme: A görög befolyás kora. A kitűnő szerző, Marczali Henrik dr., egyetemi professzor erre a korszakra vonatkozólag is számos történeti adatot hoz fel, amelyek eddig ismeretlenek voltak. A füzetek mellékletei fényeseknek mondhatók. Egyes füzet ára 30 kr. Előfizetés negyedévre (12 füzet) 3 ft 60 kr. félévre (24 füzet) 7 ft 20 kr. Az előfizetők minden szombaton kapnak egy füzetet.

Az Athenaeum Képes irodalomtörténetéből megjelent a 34-ik füzet. Három tanulmány van benne: Vadnai Károlyé »A forradalom költészetéről« (befejezve), Szilágyi Sándoré »A forradalom után« és Zichy Antalé »Deák Ferenc mint író« c. alatt. Mind a három dolgozat egy-egy érdekes emlékiratszerű részle, a szerzőknek saját közvetlen szemléletükből, tapasztalataikból merítve, a szövegben számos érdekes és szép illusztrációval. A két év óta folyó díszes vállalatból még két füzet fog megjelenni, aztán két kötetben együtt is kapható lesz.

Asszonyokról asszonyoknak, elbeszélések és rajzok, írta Gyarmathy Zsigáné. Mikor egy olyan hatalmas talentumu írónő, mint Gyarmathy Zsigáné arra vállalkozik, hogy asszonyokról ír asszonyoknak, első sorban a férfiak vannak érdekelve. Mert a férfinak az élet nagy rébusza az asszony, a melyet minél jobban tanulmányoz, annál jobban szeretné ismerni. S most előáll egy igazi nő, egy asszony, akinek tolla csupa igazmondás és kijelenti: Ilyenek vagyunk! Nem burkolja rőzszerű ködbe alakjait a tetszetőség kedvéért, hanem olyanoknak mutatja be őket, a milyenek valóban. Kiténik ez leginkább a kötetnek abból a részéből, mely az ideges asszonyokról szól. A díszes kiállítású kötet megjelent Singer és Wolfner kiadásában mint az »Egyetemes Regénytár« X. évfolyamának 12. köteté. Ára csinosan bekeverte 50 kr. —

Megyek a regement után, rendkívül népszerű vig kuplé — Nem akar a zsalugáter kinyitni« és »Harangoznak, imádkozunk« remek szép magyar dalokat s végül *Boch Károly* kecses »Fanchette« mazurkáját közli a »Zenélő magyarországi« most megjelent 12-ik száma. Saját érdekének tesz legnagyobb szolgálatot minden zongorázó, ki a páratlan olcsó és gazdag tartalmu zenemű-folyóiratot épp most, a fél év változtatva, megrendeli, mert ezzel hangjegy szükséglete fedezve van. Előfizetése negyedévre 1 ft. Előfizetheti a »Zenélő Magyarországi« kiadóhivatalban (Budapest Csengery-utca 62.) a honnan kívánatra készséggel küldenek számot mutatva.

»Vidéki költők Albuma« cím alatt egy kötetnyi verset szándékoznak vidéken élő írónők s írók műveiből összeállítani. *Kovács Zsigmond* és *Bárcs Alpár*, az album szerkesztői, kik lapunk útján is tisztelettel kérik mindazokat a vidéki írónöket s írókat, kik az albumot szellemi dolgozataikkal támogatni óhajtják, legyenek szivesek akár eddig megjelent, akár most irandó verses dolgozataik javarészből 2—3 darabot, lehetőleg ez év július 20-áig, rendelkezésükre bocsátani. Az album Karácsony, vagy Újév körül fog megjelenni.

A »Rüptében a nagyvilág körül« című amerikai nagy díszmüből megjelent második füzet a következő remek szép fényképeket tartalmazza: Boulevard de la Madeleine, Páris. — Westminster-apátság, London. — Sackville-Street, Dublin. — A monte-carlo-i kaszinó. — Edinburg és Scott Walter emlékszoira. — Az északi fok, Noévégia. — Majnai Frankfurt, Németország. — A Szt-Gotthard-átjáró és a hid, Svájc — A vatikáni könyvtár, Róma. — Pillantás az Alhambra, Granada, Spanyolország. — A Kremlin, Moszkva. — Az Ezbekyeh és utcai jelenet Cairoban, Egyptom. — Herkules-füzdő. A parlamenti épület Ataviában, Canada. — »Az ezer szigete« Sz-Lőrinc folyam, Canada. — »Boston Common«, Bostonban, Massachusetts. Egy 16 képet tartalmazó füzet ára postai küldéssel 35 kr. Előfizetheti 4 füzetre 1 ft 30 krral, 8 füzetre 2 ft 60 krral, 16 füzetre 5 ft 20 krral. Az előfizetéseket elfogad az Egyetértés kiadóhivatalába Budapesten és kívánatra szivesen küld egy próbanyomatot is mutatványl.

A »Magyarország Vármegyéi és Városai« állandó munkatársainak bizottsága június 8-án *Rákosi Jenő*, a Budapesti Hírlap főszerkesztőjének elnöklete alatt ülést tartott. *Szilágyi János* dr., szerkesztő, bemutatta a Kassát és Abauj-Torna vármegyét tárgyaló kötetnek eddigi kinyomott iweit, képeit és térképeit. A bizottság az eddigi munkálatokat helyeslőleg tudomásul vevén, a munka megjelensének határidőjét szeptember hó végére tűzte ki. Helyeslő tudomásul vette továbbá az értekezlet a Kolozs-, Bars-, Esztergom-, Bihar-, Vas-, Szabolcs- és Liptó-vármegyékben folyamatban levő előmunkálatokról beterjesztett jelentést. Az ülésen bemutatott és eddig kinyomott ivek, rajzok, térképek, műlapok stb. a legnagyobb tetszésben részesültek. E rendkívül érdekes honismertető munkának, mely a világírodalomban pártját alig fogja lenni, nem szabadna hiányozni egy művelt család könyvtárából sem. Megrendelhető Budapesten az »Apollo« irodalmi részvénytársaságnál (Rottenbiller-utca 46.) A munka füzetekben fog megjelenni és egy füzet ára 30 kr. —

A »Vasárnapi Ujság« június 16-iki száma 30 képpel, s a következő tartalommal jelent meg: »Az északi és keleti tengerek közötti új csatorna.« (Képekkel és térképpel.) — »Alkony.« Költemény Kótai Páltól — »Füzdői emlékek Erzsébet királyné életéből.« (Rónay Jácint püspök naplójegyzeteiből.) — »Regénytár«: »Az első fájdalom.« Elbeszélés. Irta Vértessy Gyula. — »Antifer mester csodálatos kalandjai.« Regény. Irta Verne Gyula; franciából fordította Huszár Imre. (Az eredeti francia kiadás illusztrációval.) — »A rejtélyes utitárs.« Orosz történet. — »A lomboki hadjárat.« Irta Ujlaki Samu dr. ezredorvos a holland-keletindiai gyarmaton. — »Nemzetközi tolvajok.« (Képpel: Amerikai betörő szerszámok.) — »Az 1848-iki bécsi napokból.« — »Egy délamerikai költőről.« — »Székelyföldön.« (Képekkel Székely-Udvarhelyről és környékéről, fényképek után és az Emke székely-udvarhelyi gyűléséről Roskovics Ignácnak a »Vasárnapi Ujság« részére készített rajzai után.) Róza Miklóstól. — »A világjáró újságírók (Dániel és Thielheim gyalog utazó hamburgi újságírók arcképeivel.) — Irodalom és művészet, Közintézet és egyesületek, Sakjáték, Képtalány, stb. rendes rovatok. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetése negyedévre 2 forint, a »Politikai Újdonságok«-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre csak 1 ft 20 kr.

Egyesületi élet.

Nyilvános számadások.

I.

A gálszécsi tűzkárosultak javára S. A. Ujhelyben, az 1895 évi június 22-én tartott jótékony célú hangverseny bevételeiről és kiadásairól.

Az összes bevétel volt 187 ft 60 kr.
az összes kiadás 49 ft 60 kr.

maradt tehát a jótékony célra tiszta jövedelem: 138 ft 00 kr.

azaz egyszázharmincnyolc ft, melynek felét 69, ftot, a gálszécsi leégett római katolikus templom restaurálásának költségeire főtisztelendő *Gály János* gálszécsi róm. kat. plébános urnak f. hó 26-án, a másik 69 frtot pedig ugyanakkor a gálszécsi szegénysorsu tűzkárosultak között leendő kiosztás végett *Gálszécs* község elöljáróságának elküldöttük.

Felülfizettek: Fischer Gusztáv báró ur 5 ftot, Gaizler József báró ur 2 ft 20 krt, Payzsoos Andor ur 2 ftot, Schweiger Ignác ur 2 ftot, Vályi

Istvánné urnó 1 ftot. és Schmidt Lajos ur 1 ftot, amely felülfizetéseket ezennel köszönettel nyugtáztunk.

A bevételekről és kiadásokról összeállított s okmányolt számadás a vármegyeházán alólírottaknál megtekinthető.

Hálás szívvel mondunk köszönetet a tűzkár által sújtottak nevében is mindazoknak, akik szives közreműködésükkel, lehetővé tették azt, hogy a jótékony gyűjtéshez mi is hozzájárulhatunk. Nevezetesen ösztinte köszönetünket nyilvánítjuk: *Kossuth János* dr.-né szül: *Issépy Lenke* urnőnek, *Adriányi Sarolta* és *Tomcsányi Gizella* urhölgyeknek, továbbá *Hlavatky József*, *Polonyi Elemér* zongoraművész, valamint *Thuránszky Zoltán* dr. és ifj. *Bajusz József* urnaknak szives részvételükért, *Krafcsik Ferenc* zenetanár urnak pedig közreműködésért.

Köszönetünket fejezve ki egyuttal a n. é. közönségnek is, vagyunk

S. A. Ujhely, 1895 június 29-én
Dókus Gyula. Staut József.

II.

A hodrogkereszturi ev. ref. egyház folyó évi június hó 16 án »templom javítási alap«-ja javára jótékonycélú táncmulatságot tartott, melynek tiszta jövedelme 7 ft 92 kr. Felülfizettek: *Csink Gyuláné* 3 ft, *Belánszky Gyula* 2 ft, *Kecskeméti Zsigmond* 1 ft, *Szepsy Sámuel* 1 ft, *Billi Károly* 1 ft, *Kollarits Ferenc* 1 ft, *Hubay Kálmán* 50 kr., *Baráth Ferenc* 1 ft, *Somlyai Sándor* 50 kr., *Simon Gyula* 1 ft, *Szepsy István* 1 ft, *Bárdos József* 50 kr., *Illés Sándor* 50 kr., *Formádi Antal* 50 kr. — Fogadják a felülfizetők a helyen is legmélyebb köszönetét az egyháznak.

B. Keresztur, 1895. jun. 21

Huból Hubay József ev. ref. lelkész.

III.

A Budapesten létesítendő országos izr. tanítók árva-ház-alapjára városunkban eddig adoztak: *Sáoralja* ujhelyi takarékpénztár 10 ftot, *Zemplén-megyei hitelbank*, *Polgári takarékpénztár*, *Népbank*, *Teich Zsigmondné*, mint az izr. négyesület elnöke, *Kun Frigyes* és *Szöllösi Artur* 5 — 5 ftot, *Schön Sándor* 3 ftot, *Halász József* és *Reichard Salamon* dr. 2 — 2 ftot, *Blumenfeld Adolf*, *Erényi Manó* dr., *Fleiszner Frigyes*, *Grünbaum Simon*, *Grosz Vilmos*, *Haas Lipót*, *Haas Bernát* dr., *Haas Adolf*, *Haas Mór*, *Kellner Ede*, *Ligeti József* dr., *Perlstein József*, *Reichard Mór* és *Fia*, *Rosenthal Sándor* dr., *Roth Bernát*, *Reszler Jenő* (Budapest), *Schwarz Bernát*, *Singer Izrael*, *Weinberger Dávid* (Imreg), *Weisz Zsigmond* és *Zinner Adolf* 1 — 1 ftot, *Alexander Vilmos*, *Grünwald Aladár*, *Horovics Zsigmond*, *Lefkovits Bernát*, *Teich Ignác*, *Waller Aladár* és *Weinberger Májér* 50 — 50 krt. Az eddigi gyűjtés összege 71 ft 50 kr.

A gyűjtés összegét 100 ftra ohajtván kiegészíteni, reméljük, hogy azok, kiket nem volt szerencsénk otthon találni, később fognak adakozni a jótékony célra. A fent kimutatott összeget rendelkezése helyére, az orsz. izr. tanítóegyesület elnökségéhez (Budapest, Sip-utca 12) juttattuk.

A nemesszivű adakozók fogadják hálás köszönetünket.

S. A. Ujhely, 1895. jun. 21.

Knopfler Sándor és Schnelder Jakab tautitók.

IV.

Azon hölgyeknek és urnaknak, akik a helybeli *Carolineum*-ban elhelyezett egy szegény leányka ellátásának költségeihez hozzájárulni sziveskedtek, ezennel mély köszönetüket nyilvánítják: *A gyűjtők.* Adoztak: *Kiss Ödön* 2 ft, *Farkas Dezső* 1 ft, *Tertinszky Gyula* 1 ft, *Werner Gyula* 50 kr., *Bock Imre* 1 ft, *Virth Mihály* 1 ft, *Molnár Gyula* 50 kr., *Talczy József* 50 kr., *Klein Artur* 50 kr., *Moricz 50 kr.*, *Sinetár 50 kr.*, *Löw 50 kr.*, *Polónyi Géza* 2 ft, *Klimó Menyhért* 50 kr., *Pólányi Gyula* 50 kr., *Dókus Gyula* 1 ft. *Payzsoos Andor* 1 ft, *Horváth József* 50 kr., *Fried Lajos* dr. 1 ft, *Roos Adolf* 20 kr., *N. N.* 50 kr., *Pilissy N.* 50 kr., *Pekáry* 50 kr., *Petrás* 20 kr., *N. N.* 20 kr., *Nyeviczkey Pál* 50 kr., *Szepessi dr.* 1 ft, *Láczy Elek* 1 ft, *Szentgyörgyi Vilmos* 50 kr., *Szentgyörgyi Dezső* 50 kr., *Pataky Miklós* 50 kr., *Kolonay Gyula* 50 kr., *Bánóczyné* 50 kr., *Ujfalu-lussy Endre* 50 kr., *Sztropkovics Imre* 20 kr., *Schmidt Lajos* 50 kr., *Lefkovits Zsuzsi* 50 kr., *Székely Elek* 50 kr., *Behina-Test.* 50 kr., *H. B. dr.* 1 ft, *Székely Imre* 50 kr., *Kincsessy Péter* 1 ft, *Ligethy Ignác* 50 kr., *M. J.* 50 kr., *J. V.* 1 ft, *Csasz-lovskyné* 1 ft, *Teich Zsigmond* 50 kr., *Jakubcsó Jozsef* 20 kr., *Korinkó Jánosné* 50 kr., *Abrahamovits* 50 kr., *Jenik* 20 kr., *Maláricskné* 50 kr., *Szánky Nándorné* 50 kr., *Zselinszky S.* 50 kr., *Eble Lajos* Bpest 50 kr., *Dubay István* 20 kr., *Wilhelm* 30 kr., *Burger Adolf* 20 kr. A begyűlt 34 ft 90 krnyi összeget rendelkezése helyére juttattuk. A netalán

még begyűlő összegről a »Zemplén« jövő számában fogunk elszámolni.
S. A. Ujhely 1895. jun. 20. A gyűjtők.

Tanügy.

A női ipariskola tanítványai által készített kézimunkákat f. hó 30-án, vagyis ma, vasárnap, állítja ki az iskola helyiségében (Klastrom-utca Bánóczy-ház) melyre tisztelettel meghívja a szülőket s az érdeklődő közönséget: *Az elnökség.*

A mezőborezi állami iskolában f. hó 19-én tartották az évről vizsgálatot nagy számmal egybegyűlt s részben intelligens közönség előtt. A gondnoksági elnök, *Haraszthy Miklós* főszolgabíró, a buzgó tanítóknak *Kiss Istvánnak* és *Kissné-Rohnyák Rózának*, ugy a maga, valamint a gondnokság nevében is a vizsgálat végén elismerését nyilvánította, mit is a közönség hangos éljenzéssel erősített meg. Meg is érdemelték ez elismerést a nevezett tanítók, mert nem könnyű dolog ám az itt fent, a Kárpátok alján, az idegen ajku gyermekekkel oly szépen elsajátítani a zengzetes magyar nyelvet, s oly eredményesen bevégezni a minizeri tantervek összes előírt tantárgyait, mint azt az említett tanítók tették, s mi a legfőbb érdem az, hogy ők nemcsak beszélni, de hazafiasan érezni, gondolkozni is tanítanak. A vizsgálat végén *Haraszthy Miklós* főszolgabíró a magyar nyelvben legszebb előmenetelt tett tanulók közt jutalomdíjakat osztott ki annak az alapítványnak a kamataiból, melyet ez előtt 10—12 évvel az első magyar-gácsországi vasúti tisztviselők tettek, s melyet *Kiss István*, az intézet buzgó tanítója, két évvel ezelőtt gyűjtés útján 100 frtra egészített ki. Adjon az Isten a magyar nemzeti népoktatásnak sok oly buzgólkodó tanítót, mint a mezőborezi áll. iskolai tanító-pár!

A gálszécsi állami fi- és leányiskolában f. hó 24-én és 25-én tartották meg az évről vizsgálatot a csinosan feldisznított tantermekben. A rendszerinti valógondnok, *Szabó Zsigmond*, betegsége miatt a vizsgálobiztos *Sárkány Imre* ref. lelkész volt. Jelen voltak még: *Molnár Béla* dr. orsz. képviselő, *Nemthy József* főszolgabíró, *Somossy Sándor* szolgabíró, a szülők s a tanügy iránt érdeklődő közönség köréből is számosan. Jól esett tapasztalunk azt a szép előrehaladást, mit a mindkét nembeli gyermekek az egyes tantárgyakban, de kiváltképpen a magyar nyelvben tanúsítottak, ugyanarra, hogy az érdemére válnék nemcsak a tót és izraelita gyermekeknek, mint itt történt, de még a származás magyar gyermekeknek is! A leánygyermekek szép eredményt mutattak a női kézimunkában is. Mindezekért az érdem első sorban *Andréjkovics Pál* igazgatótanítót illeti; de teljes elismeréssel tartozunk *Fetkő János* tanítónak, *Pribék-Klug Klótild* és *Kosztika Laura* tanítónőnek, utóbbiaknak a kézimunkák tekintetében elért szép sikerért is. A jelesebb növendékeket a vallásügyi miniszteriumtól s az *Oblát* Mór dr. tb. főorvostól ajándékba kapott ifjúsági könyvekkel jutalmazták. Egy kérdést azonban a tapasztaltak után föl kell vetnünk, s ez az: cél irányos-e a 8—10 éves gyermekek oly tantárgyakkal *terhelni*, melyeknek tudását a magasabb közigazgatási vizsgálatokon kívánják, minők péld. az államformák meghatározása, közös ügyek, delegációk, állampolgárság megszerzése és elvesztése, községi illetőség, gyámság és gondnoksági ügyek, egyenes adók és pótdadók? stb. Azt hisszük ezek helyett lehetne más oly tananyagot (pl. a számtanból) felvenni, amit a növendékek könnyebben felfoghatnak s emlékeztükben az élet számára több gyakorlati haszonnal megtarthatnának!

Varannoról írják: Az ip. iskolai vizsgálat f. hó 24-én a közönség nagy érdeklődése mellett és munkakiállítással összekötve folyt le. Az első foku iparhatóság, a városi előjáróság, s az iskolai bizottság testületileg jelent meg a vizsgálaton, de az iparosok is nagy számmal vettek részt azon. Ott volt *Vladár Emil*, a vármegye buzgó iskolalátogatója is, ki a kiállított tárgyakból több rendbelieket bevásárolt, így is akarván buzdító hatást gyakorolni az iparosok e nemű ténykedésére. A főszolgabíró hosszabb beszédben serkentette az iparosokat az iskola buzgó látogatására, s megköszönte a tanítótestületnek a sikeres fáradozást. A kiállított közt 100 korona jutalomdíj osztott szét. *r. l.*

CSARNOK,

Szférák között.

A zeneköltészet Muzsájának áldozott folyó hó 22-én S. A. Ujhely városnak szépért lelkesülni tudó közönsége, azaz, hogy közönségének csak egy kisebb része; mert bizony sokan valának, akikről a jelenvoltak elmondhatták, hogy: nincsenek itt! Pedig azok a szegény égett gálszécsiek, akiknek a fölsegítésére rendezték a mult szombati hangversenyt, nagyobb meletet állottak ki nem régebbe, mint a milyentől fáztak azok, akik el nem jöttek. Hát, hiszen igaz, hogy így június vége felé

kissé nagyon zenekedvelőnek kell annak lennie, aki órákig akar és képes hallgatni komoly zenét. No meg aztán az is igaz, hogy a legtöbb magyar-nak, akármilyen szép is az a »Lied«, mégis csak úgy kedves a muzsika, ha tudja is és érti is, hogy miről is szól az a nóta — és úgy imitt-amott bele is szólhat, s is hangot adhat, ott a hol már nagyon is szépen szól az ének.

No de azért, ha *Polonyi Elemér* zongoraművész szólaltatja meg szónátáiban a legkitünőbb németzeneszerzőt, *Beethoven*-t, és bámulatosteknikájú játékaival abszolút érvényre emeli a dallamok szépségét; ha ilyen művész juttatja kifejezésre, jellemzi és az igazi érzés melegével kidolgozva mutatja be azokat a bámulatos tökéletességű, eszményi és minden változataiban meglepő zenekölteményeket, melyekben egy Istentől megáldott művészi fantázia benső érzelmeinek nemes, ragyogó, majd mélyeséges komolysága, de mindig változatos hű kifejezése van letéve; és ha ilyen tökéletes interpretálással halljuk megnyilatkozni a nagy szerző lelkét: magunk is könnyen eljutunk az eszményi szférákba és elfeledjük a nyári hőséget attól a lángtól, mely bennünk a szellemi szépség élvezetére gyullad föl. És midőn *Mendelson Scherz* ó zeng kecsesen a hurokon, avagy *Schubert* »menüette«-je gyönyörködött játszi hangjaival: elfelejtjük még azt is, hogy ez a jelenkori német dalok megteremtője nekünk idegen; mert hiszen aki előadja, az magyar művész egészen, annak a »Capriccio«-ja, »Mazurka«-ja méltán hangzik ott a mesterek művei között és megáll a zongora-szerzemények új megalkotójának, *Chopin*-nak, teljesen szabadon csapongó költői képzeletétől ihletett, érzelemduis zenei hangulatképei között is.

Igy fölhangolva még könnyebben pezsdül föl vérünk, midőn a szép kis *Adriányi Sárika* k. a. ül a zongorához, a délceg ifj. *Bajusz József* pedig elmondja szép énekszóban a »Siroki románc«-ot, és »Rácz Pali hegedűjét« dalban mutatja be. Csak már azt az úgynevezett akusztikát is meg lehetett volna szerezni ebbe ami szegletes színházunkba, mely, mint egy éhes szörnyeteg, elnyel minden énekkhangot. Nem lehet itt énekekben egyebet teljesen érvényre emelni, csak azt, ami sístereg, pattog, vagy zeng. A pianó itt kárba veszett valami.

Hlavathy József tisztelt barátunk hegedűje szerencsés volt. Talán azt az egyetlen egy helyet találta el a színpadon, ahonnan el nem vész a zöngé. Vagy ő, vagy én, vagy mi ketten találtuk el azt a tüneményes egy helyet. Én legalább élveztem az egész művészi játék legkisebb árnyalatát is. Egyébként a néma csönd azt bizonyította, hogy mások is voltak ily szerencsések. De ha nem ez, akkor a felzúgó tapsvihár is megmondta, hogy nagyon, de nagyon szép volt.

Ezt valom *Cyprían* ural én is, azokról a »Vallomás«-okról, melyeket egy szöke felhőbe (ilyen is van, legalább matól kezdve így vallom) öltözött, bájos arcú hölgy játszott, csevegett el, csicseregve, mint egy kis madár, szálldogálva, mint hóféhér galamb, mely szárnyait csattogtatva ropked a kék levegőégben, akarom mondani a szellemes monológ körében, edes vágyakat költve a *Boros Béni-féle* csúrokban és nekünk öregeknek eszünkbe juttatva pajzán nevetéssel, hogy immár: nektek csak a negyedik négyes járja ám! Így mondta ezt kedves műanszirozással *Tomsányi Gizike*, aki azonban *Adriányi Sárika*val egyetemben a sok szép bokréta között,* habár aranyosakban, de mégis *kosarakban* kaptak virágot. Vajh, ki kapja vissza tőlük azokat?

De, bezzeg, nem kosarat, hanem a szép virág mellé kapott tenger sok tapsot az a szép kis menyecske, *Kossuth János* dr.-né úrhölgy, kinek ezúthangján fölcsengett a *Konti* románc és aztán a *Sultán*-ból a »Delia« regedala, melyeket meg is kellett ismételn, megtoldani a szép, szívhezszóló magyar nótákkal és még sem volt elég, meg újra kivánták hallani bájos énekét, melyet *Krafcsik Ferenc* zongora-tanár művészi játéka kísért.

Thuránszky Zoltán dr. ifju barátunk cimbalma is teljes elismerést aratott. Néma csöndben hallgattuk a méla hangokat. Jól tette, hogy olyan hallgatósan játszott, mert a milyen szépen tud: nem állok érte jót, hogy, az így kapott sok éljen helyett, valami ropogós csárdásba bele nem szólunk, hogy hát: *ihaja!*

Végül *Polonyi* zongoraművész andalított el a *Chopin* »a moll keringő«-jével. De a mint megzendült korunk legnagyobb zongoraművészenek, *Liszt* Ferencnek, az ő hatalmas fantáziájával megteremtett és az ő utólréhetetlen akkordjaiban és nem utánozható ritmuszaiban átírott *Rákóczi-induló*-ja: bizony megszállott mindenki a lélek, kiult minden arcra a lelkesedés elragadtatása és szívből szállott a fölzengő éljen!

És az élvezetes műsort egy kis fris tánc fejezte be a *Takács* elegáns termeiben, hol »Terpsichore«-nak áldozott művész és művészbárát, míg a hajnal az ablakot be nem pirostita.

Köszönetet mondok azért a magasabb mű-élvezetért a rendezőknek: öméltsága *Dókus Gyula* és *Staut József* uraknak, a jelen volt közönség nevében: *En.*

* A jó izléssel kötött bokréta *Moskovszky János* helybeli műkertésznek finom érzékét dicserik. *Szerk.*

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplénvármegye törvényhatósági bizottságának S. a. Ujhelyben 1895. évi május hó 18-án tartott közgyűléséből.

191/8153 sz. Olvastatott az állandó választmány határozati javaslata, a ragadozó és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása és az az ellen védők megbüntetése tárgyában a nm. belügyminiszter urnak a nm. földmívelésügyi miniszter ural egyetértőleg 23542 szám alatt kiadott körrendelete.

A határozati javaslat elfogadtatván határozati erőre emeltetni és a körrendelet másolata tudomás vétel végett a vármegye közíg. bizottságának, alkalmazkodás céljából az alispánnak, jegyzői kárnak, főszolgabíráknak és tisztí főügyésznek kiadtni és a közönség tájékoztatása céljából a »Zemplén« című hivatalos lapban közzététetni határozottat. *Kmf.*

Jegyzette:
Dókus László,
II. aljegyző.

Kiadta:
Dókus Gyula,
főjegyző.

Másolat.

23542/V—b. 895 B. M. sz. Rendelet a ragadozó és kártékony állatok mérgezésénél követendő eljárás szabályozása és az az ellen vétők megbüntetése tárgyában.

1. §. Ragadozó vagy kártékony állatoknak mérge által való pusztítása csakis hatósági engedély alapján eszközölhető. Az engedély kiadására a járási főszolgabíró, illetve rendezett tanácsú és thatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány előterjesztésére: első fokulag a thatóság első tisztviselője, másodfokulag a közíg. bizottság, harmadfokban pedig a földmívelésügyi m. kir. miniszter illetékes; két egybehangzó határozat ellen azonban további fellebbezésnek helye nincs. A járási főszolgabíró, illetve rendőrkapitány, a mérgezési engedély iránti kérvény előterjesztése előtt a szomszédos birtokosokat és községetek közbiztonsági szempontból meghallgatni s ezen körülmenyt és azok eredményét előterjesztésébe foglalni tartozik. A mérgezésre az engedély megadandó, ha igazolva van az, hogy a ragadozó vagy kártékony állatok nagyobb számban mutatkoznak, folyamodónak kárt okoznak, általa másképen el nem pusztíthatók és a folyamodó a mérge szabályozása és eltartása körül megszabott óvó szabályok betartása iránt kielégítő biztosságot nyújt.

2. §. A mérgezésre engedélyt nyert személyeknek a thatóság első tisztviselője az I. f. egészségügyi hatóság meghallgatása után utalványt ad az esetről-esetre megállapítandó mennyiségű mérge kiszolgáltatására, melynek alapján az engedélyezett mérge mennyiség az illetőnek orvosi vényre a gyógyszerész által kiszolgáltatatható. Ezen utalvány kiadása alkalmával az első foku egészségügyi hatóság megszabja egyuttal azon módozatokat, melyeket a mérge kezelése, eltartása, ezek ellenőrzése körül, az egyes vidékek sajátos viszonyai között, az alább felsorolt elveken kívül szükségesnek talál.

3. §. A mérgezés csak egészen megbízható erdészeti és vadászati alkalmazottakra ruházható s ezek nevei a mérgezési engedély iránti kérvényben a folyamodó által eleve bejelentendők.

4. §. Az engedély, annak megnevezésével, hogy az kinek számára adatott meg, valamint azon határrészek (hegy, erdő, dűlő) megjelölésével, amelyeken a mérgezés eszközölése engedélyezve lön, a bezségben, valamint a szomszédos községekben és mindezekhez tartozó puszták és telepeken is a mérge használatbavétele előtt kellő időben a szokásos módon közhírré teendő, azon figyelmeztetéssel, hogy a mérgezett tárgyakhoz livatlanul hozzányulni, vagy azokat eltulajdonítani a 10. §-ban meghatározott büntetés terhe alatt tilos.

5. §. Mérgezett hullák (lő, sertés, bika, kutya) szárnyasok, vér, zsiradék, tojások; erdők sűrűjében, csenderek belsejében s egyéb a mérgezési időszak alatt mívelés alatt nem álló, vagy legeltetésre nem használt területeken pedig oly helyekre teendők ki, melyek a közlekedési utaktól távolabb, a legkisebb távközt 100 méterre számítva esnek. A mérgezett tárgy kitevéséről az illető községek előjáróságai a mérge kitevője által annak megtörténtét megelőzőleg legalább 5 nappal írásbelileg értesítendők. A község előjárói a mérge kitevélet az értesítés vételétől számított 3 nap alatt a szokásos módon közhírré tenni tartoznak.

6. §. A mérgezett tárgyra annak kitevője szigoruan felügyelni tartozik; amely kötelességből folyólag az engedélyező hatóságtól nyert részbeni jogosítvány alapján, az illető terepen nem birtokos — idegen — személyeknek a mérgezési záros időtartam alatt: a járás-kelést megtiltani jogosult.

7. §. Ha a mérgezett tárgy kitevője, vagy bárki más annak tudomására jönne, hogy a mérgezett tárgyat valaki elvette, személyes felelősség terhe alatt kötelesek arról a községek előjáróságának, városokban a rendőrkapitánynak jelentést tenni. A községek előjáróság arról a főszolgabíróhoz jelentést tenni, a mérgezett tárgyak eltulajdonított

pedig kutatni s felfedezés esetén megbüntetés v égett a főszolgabíróhoz bejelenteni tartozik. Városokban ezen teendők végzése a rendőrkapitány feladata.

8. Ahol házi sertések járnak, a mérgezésnek helye nincsen.

9. §. A mérgezési időszak elteltével a mérgezett tárgyat annak kitevője eltávolítani, illetve elégetni s ha vérrel történt mérgezés, a földet felásítani és kiegészíteni kötelek. A mérgezett tárgyak eltávolításának, illetve elpusztításának megtörténte, a községi előljárással bejelentendő.

10. §. A ki hatósági engedély nélkül mérgez, vagy a kiadott övrendszabályokat megszegi, amennyiben cselekménye vagy mulasztása súlyosabb beszámítás alá nem esik, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 150 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A befolyó pénzbüntetések mindenkor az illető község szegény alapja javára fordítandó.

11. §. Kihágások esetében az eljárás az 1880. évi 38547. sz. belügyminisleri körrendelettel kiadott eljárási szabályok szerint az ennek 8. §-ában megjelölt hatóságok által eszközöltetik. — Budapest, 1895. április 3-án. A miniszter meghagyásából: *Jekelfalussy* sk. miniszteri tanácsos.

111/9171—B.

Szabályrendelet

a szarvasmarha, sertés, juhtenyésztésről és apaállatok vizsgálatáról.

(Folyt. és vége.)

9. §. A vizsgáló bizottság azt is megvizsgálja tartozik, hogy a községekben van-e a jelen szabályrendelet 3. §-ának megfelelő számu apaállat. Ha nincs: az idézett szakasz értelmében jár el.

10. §. A bizottság az apaállat kihereltetését elrendelni, illetve azt a tulajdonos költségére fogantatósítani tartozik, ha:

1. a tenyésztésből kizárt apaállat tenyésztésre használtatott,

2. ha alapos ok van annak vélelmezésére, hogy az illető apaállat tenyésztésre való használata másként meg nem akadályozható.

11. §. A bizottságnak a tenyésztésből való kizárás vagy a kihereltetés iránt hozott határozata ellen a vármegye alispánjához lehet fellebbezni.

A vármegye alispánja alkalmas szakértőnek, a kerületi állami állatorvosnak és a vármegyei g. e. igazgató-választmánya kiküldöttjének meghallgatásával 14 nap alatt a felelkezés érdemében határozni köteles.

Az alispán határozatának meghozataláig az illető apaállatot tenyésztésre használni nem szabad.

Az alispán által alkalmazott szakértő illetményei a vármegye házi-pénztárából fizettetnek ki. Az apaállat tulajdonos e czímen legfeljebb 5 frttal terhelhető és csak akkor, ha az apaállat másodfokulag is tenyésztésre alkalmatlannak mondatott ki.

12. §. Amely községekben a közös apaállatokat a törvény értelmében a község köteles beszerezni, a beszerzés és tartás költségei az előljárással az egyes állattulajdonosokra arányában vetődnek ki. A kivetés helyességeért az előljárással felelős. A kivetés ellen a járási főszolgabíróhoz felszólalással lehet élni.

A községi előljárással jogositva van a község által beszerzett apaállatok után fedezetési díjakat megállapítani.

A fedezetési díjakból befolyt jövedelem csakis az apaállatok tartási és beszerzési költségeinek fedezésére fordíthatók; a beszerzési és tartási költségek a községi költségvetésben, de a többi kiadásoktól elkülönítve irányzandók el s a községi számadásokban szárolandók el.

Minden községben megállapítandó az apaállatok takarmányozási módja, az apaállatoknak naponként nyújtandó takarmány mennyisége, valamint az is, hogy az apaállatok tartása, kellő gondozása és jó erőben tartásáért ki a felelős.

13. §. Kihágást követ el és az 1894. évi XII. t. cz. 94. §-a g) pontja értelmében 100 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki tenyészgazolvánnyal el nem látott apaállatot másnak tenyésztési czélra átenged, vagy aki ily állatot másnemű állatokkal együtt közös legelőre hajt. Kihágást követ el továbbá és 50 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

a) azon apaállat-tulajdonos, aki másnak tenyész-gazolvánnyal el nem látott apaállatját tenyésztésre használja;

b) azon apaállat-tulajdonos, aki köztenyésztési czélra használni szánt apaállatját vizsgálat végett a kitűzött időben elfogadható ok nélkül elő nem vezeti (Lásd 4. §.)

A községi tulajdon képező apaállatokra nézve a jelen szabályrendeletben megállapított szabályok megtartásáért a községi előljárással felelős és mulasztás esetén fegyelmi úton büntetendő.

Kelt Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S. A.-Ujhelyben 1895. május 18 án tartott közgyűlésében.

Jegyzette és kiadta: *Dókus Gyula*, főjegyző.

11303 sz.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járás főszolgabírójának.

Tudomás és alkalmazkodás ezéjából tudatom, hogy a szász kir. belügyminister f. évi május

1896/32

hó 25-én a „Dresdner Journal“ 120. számában közzétett értesítése szerint élő sertéseknek Kőbányáról Szászországba való bevitelét további intézkedésig teljesen betiltotta.

S. A.-Ujhely, 1895. június 12.

Alispán helyett: *Dókus Gyula* főjegyző.

111/9171—C.

Zemplén-vármegye szabályrendelete a pásztorokról.

1. §. Közösen legeltetett állatok felügyeletére pásztorokul csakis 24 évet betöltött, megbízható egyének fogadhatók föl.

2. §. Az 1 §. értelmében alkalmazott pásztorok az alábbiak szerint összeállított könyvecskét kapnak, mely egyuttal igazolási okmányul is szolgál.

A könyvecske első lapján a következő szöveg foglaltatik.

Pásztor könyv.

..... pásztor részére, ... község előljárássága ezennel igazolja, hogy a fontnevezett pásztor ..... községi közbirtokossági legelő-társaság tulajdonát képező stb. legelőn közösen legeltetett (szarvasmarha, ló, sertés, juh,) csorda, nyáj, falka legeltetésére fölfogadtatott s a szabályszerű fogadalmat az előljárással elött letette. A legelő illetve határrész megjölése, melyen az illető legeltetett Szolgálatba lépésének ideje ..... P. H. .... aláírás.

A könyvecske többi számozott lapjain a jelen szabályrendeletnek a pásztorok szolgálati kötelezettségeire vonatkozó határozmányai foglaltatnak. A két üres lapra a felfogadó (község, birtokosság, legelőtársaság) által különösen megállapított szolgálati szabályok irányadók.

Ezen könyvecskék a vármegye házi pénztárából darabonként 50 filléért kaphatók.

3. §. A község tulajdonát képező közös legelőkön alkalmazott pásztorok a községi alkalmazottak névjegyzékébe iktatandók.

A közös legeltetésre használt egyéb területeken alkalmazott pásztorok a községi előljárással a szolgálatadót által bejelentendők s az előljárással által nyilvántartandók.

4. §. Minden a jelen szabályrendelet határozmányai alá eső pásztor szolgálatba lépése előtt a községi előljárással elött a következő fogadalmat tartozik letenni.

„Én ..... esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre, hogy az őrizetem alá bízott határra (dülőre, vadászati, halászati területre stb.) s mind arra, a mi hozzá tartozik hűségesen felvigyázok és azokat, kik az őrizetem alá bízott területen kárt okoznak vagy kárt okozni megkísérlik, késedelem nélkül feljelentem, ha szükséges megzálogolom vagy letartóztatom, minden kárt tehetőségemhez képest gátolok s az okozott károkat legjobb tudomásom és lelkiismeretem szerint megbecsülöm, ártatlant hamisan nem vádolok s nem gyanúsítok, az őrizetet és szolgálatomat gazdám tudta és beleegyezése avagy mellőzhetlen szükség nélkül el nem hagyom s mind arról, a mi gondviselésem alá bízatik, mindenkor felelős leszek. Isten engem ugy segítsen!“

5. §. 1) A pásztor köteles a felügyeletére bízott állatokat a vett utasítás szerint ki és behajtani, őrizni.

2) Tilos bottal, kövel és más ily tárggyal, a marhát megdobálni, egyáltalában bármi módon bántalmazni.

3) Ha valamely marha megbetegszik, köteles a pásztor erről azonnal, de legkésőbb 12 óra alatt megbetegülés észrevétele után a tulajdonost értesíteni.

4) A fölesketett pásztorok a megfelelő segéd-szolgazemélyzetért felelősséggel szavatolnak.

5) A pásztorok kötelesek arra felügyelni, hogy a legelőről a trágyát el ne hordják; kötelesek továbbá a trágyát a községi előljárással által megszabott módon a legelőn eltergetni.

6. A pásztorok a hatóság által kijelölendő helyen minden kártékony tövist és bogáncsot gyökeresen kiirtani tartoznak.

7. Legeltetési bárcza nélkül marhát a csordába hajtani vagy befogadni tilos.

8. A pásztor ugy saját, valamint szolgálainak mulasztása vagy hibái által az őrizetere bízott marhában vagy a marha által okozott kárért felelős.

9. A folyatód és megfolyatott tehén állapotát köteles a pásztor a tulajdonosnak haladéktalanul tudomására juttatni.

10. Méneket, egy éven felüli méncsikókat és egy évet meghaladott bikaborjukat a legelőn tartani szigoruan tilos.

11. Tilos idegeneket vagy mészárosokat a legelőre bocsátani s általuk a marhákat a legelőn vizsgálni hagyni.

Ezen határozmányokon kívül minden községnek joga van a pásztorok szolgálatára nézve szabályrendeletileg, saját viszonyaihoz alkalmazott intézkedéseket tenni.

6. §. A jelen szabályrendelet 5 §-a 5. 6. 7. 10. 11. pontjának határozmányaiába ütköző cse-

lekmények vagy mulasztások az 1894. évi XII. t. c. 94. §-ának a) pontja értelmében kihágást képeznek s kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, illetőleg elzárandók.

Kelt T. Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának S. A.-Ujhelyben 1895. május hó 18. tartott ülésében. Jegyzette és kiadta: *Dókus Gyula*, főjegyző.

11960. sz. 95.

T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A 10 járási főszolgabírónak.

A sertészsész (sertéskolera) ügyében f. évi 11934. sz. alatt kelt felhívással kiadott 36500. számú földmívelésügyi minisleri körrendeletben foglalt reneelkezések kipótlását tárggyadó 35688. számú intézvényt azon felhívással adom ki tekintetes főszolgabíró urnak, hogy ennek végrehajtását is oly módon fogantatósítsa, mint azt f. évi 11934. sz. alatt kelt felhívásomban elrendeltem.

S. A.-Ujhely, 1895. június 18.

Alispán helyett:

Dókus Gyula főjegyző.

Másolat.

Földmívelésügyi magyar kir. ministertől. 35688/III—6. 95. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. Körrendelet a *sertészsész* (miskárolás) gyakorlásának miként való szabályozása ellen. A sertészsész (sertéskolera) föllépése esetén leendő hatósági intézkedések vonatkozólag f. évi június hó 1 én 36500/III. sz. a. kibocsátott körrendeletem 20. §-ának utolsó bekezdésében a herelésnek (miskárolásnak) gyakorlását a sertészsész által fertőzött vármegyékben megtiltottam. Ezen ragadós betegség, valamint a másféle sertésbetegségeknek a herelők (miskárolók) által könnyen közvetíthető eset behurcolását megakadályozandó — a mondott műtét iparszerű gyakorlásának állategészségügy-rendőri szempontból való szabályozása céljából folytatólag még a következőket rendelem el: 1. oly községekben és tanyákon, amelyekben a sertésorbánc vagy a sertésbimbó fellépett, herelőknek az udvarokba, ólakba, aklokba bemenni tilos. 2. Mielőtt a herélő valamely község területén működését megkezdené, tartozik az illetékes községi előljárással (rendőrkapitányságnal) jelentkezni avégből, hogy töle írásbeli engedélyt nyerjen a működésére, mely engedély csak akkor szolgáltatható ki, ha a községben a sertések között járvány nincs és tömeges elhullás nem fordult elő. 3. Azon eljárás, mely szerint a kanászok az őrizetükre bízott sertések elhullását az elhullott sertés füleinek bemutatása által szökták gazdáik előtt igazolni, ezenel megtiltom; mert a jelzett eljárás, kivált most a sertészsész széthurcolását elősegítheti és különben is az elől hivatkozott számu rendeletnek 10. §-ába ütközik. 4. Aki a jelen rendeletem ellen vét, amennyiben ellene a fegyelmi eljárás alkalmazható, fegyelmi úton büntetendő, különben a jelen rendeletbe ütköző cselekvését vagy mulasztását az 1889. évi XL. t. cz. 1. §-a alapján kihágásnak minősítem, mely kihágás 100 forintig terjedhető és az 1888. évi III. t. cz. 156. §-ában megjelölt czélra fordítandó pénzbüntetéssel sújtandó. Fölhívom a közönséget, hogy jelen rendeletemet a legkiterjedtebb módon azonnal tegye közhírré. Budapest, 1895. évi június hó 8 án: A miniszter helyett: *Miklós Ödön* s. k. államtitkár.

913. 95. k. i. sz. Zemplén-vármegye számvevőségétől.

Értesítés.

A t. vármegye szolgálatában álló tisztis huzsárok, ör és tisztis hajduk, nemkülönbén a szolgabírói hivatalszolgák számára az 1896. évbén megkivántató egyenruházati cikkek, — az egyenruházathoz szükséges irodai szerek, ugyszintén az 1895—96. téli évadra szükséges tűzifa szállítása versenytárgyalás útján már most biztosítandó lévén: mindezeknek eszközlése céljából, éspedig az *egyenruházati cikkek, posttárgyakok s hozzávalók és az irodai szerek* szállításának biztosítása érdekében a f. évi július hó 20-ának d. e. 10 órájára, a tűzifa szállításának biztosítása céljából pedig július hó 21-ének d. e. 10 órájára, mindkét esetben a számvevőség hivatalos helyiségébe, *szóbeli versenytárgyalást* hirdetek és arra a s. a.-ujhelyi t. c. kereskedőket, illetve iparosokat ezennel meghívom.

A szállítás föltételei hivatalomban bármikor megtudhatók.

S. A.-Ujhely, 1895. jun. 27-én.

Az alispán úr megbízásából:

3—1

Dongó Gy. Géza,
vármegyei főszámvevő.

905 sz. 895. k. i. Zemplén-vármegye számvevőségétől.

Értesítés.

T. vármegyénk gazdasági választmánya f. hó 22-én tartott ülésében elhatározván, hogy a vármegyei székház északi és déli oldalán lévő kerítést helyreállíttatja: e munkát végrehajtásának biztosítása céljából ez évi július hó 13-án, d. e. 10 órakor a számvevőség hivatalos helyiségében, *írásbeli sárt ajánlatok alapján*, melyekhez a vállalati összegnek 10%-ja készpénzben biztosítékul csatolandó, *versenytárgyalás* fog tartatni.

Írásbeli zárt ajánlatok a számvevőségénél július 12-ének d. u. 5 órájig nyújthatók be,

Figyelemre méltók!

FIGYELEMRE MÉLTÓ!

A nyári idényben.

Következő biztos hatású ártalmatlan pipere gyártmányok: melyek **HOFMANN BÉLA** az „Arany Oroszlánhoz” címzett ungvári gyógyszerárában, eredeti előírat szerint készítve, nagy kelendőség miatt folyton friss minőségben kapható közkezdvelt különlegességei:

„LILIAM ARCUZKENŐCS”
„LILIAM MOZSDÓVIZ” és
„LILIAM SZAPPAN”

Mindannyi külön és együttesen a szeplő, májfolt, pattanások, bőrtisztatlanság, bőrtátrak (mítesser) ellen kitűnő sikerrel alkalmazhatók! Nem nélkülözhető ezekhez **„LILIAM HÖLGYPOR”**

a legjobb s legújabb arczpor; mely mindennapi használat mellett is teljesen ártalmatlan, kellemes finom illattal a nélkül, hogy feltűnnék, kitűnően tapad s az arcnak természetes üde szint kölcsönöz! Kapható fehér, rózsá, és créme (barnáknak) színben.

Zemplénmegye és környékére egyedüli raktár:
KINCSESSY PÉTER gyógyszerárára
 az „Üdvözítő”-ház S.A.-UJHELYT, a főutcán.
 Hol is kívánatra képes árjegyzékek ingyen adatnak bárkinek, s postai megrendelések pontosan eszközölnetnek. 5—

Figyelemre méltók!

Uj! Fürdő-zóna-díjszabás!

Csak 1, 2, 3, 4, 5 koronás szobák, mely árban a kiszolgálás is bentfoglaltatik. A főévd csak 7 hét (július 1-től aug. 20-ig). Elő- és utóévdában csak fél árak fizetnek. Ki egy szobát bérel az **egész évadra**, a főévdában is félár fizet s szobáját legkevesebb 4 heti tartózkodás után **másnak is átengedheti**. Egy 1 koronás szoba pl. egy rend. felszerelt ágygyal és szolgálattal 150 napra 37 frt 50 kr. (75 korona) Ezt **egymásután** ketten használva, egyenként 18 frt 75 kr. fizetnek. Teljes ellátást jutányosan lehet megalkudni.

Magyar Gastein

RAJECZFÜRDŐ (a Kárpátokban)

Női specificum!

Közvetlen gyorsvonati összeköttetés Budapesttől Ruttkán és Galanthán át, Bécsből Pozsony és Oderbergen át. Kassáról, Oderbergől Zsolna vasúti állomásról (14 kilométer) omnibus vagy breaken egy óra alatt, személyenként 50 kr. vitelbér. **Allandó posta és távírda.** Elragadó vidék, a magyar vale di Cortina, gyönyörű kirándulások központja. Sok szórakozás. 35 C. fokú vas- és timsótartalmú közömbös hévíz. Magaslati gyógyhely 420 m. Massage és villanyozás, Oertel-féle terepgyógyászat, kád- és nagy medencefürdők, saját vaslápfürdők, szénasavas vasas ivóforrások egyenlítő vizgyógyászat. Valamennyi ár mérsékelt. Kényelem, rend- és jó étkezésként az igazgatóság szavatol. Egy butorzott, rendes ágyneművel ellátott szoba heti ára szolgálattal előévdában 1 ft 75 kr.

AZ EPERJESI NÉPBANK kályhagyára

ajánlja tiszta fehér, teljesen tűzálló anyagból készült fehér, színes, ó-német, chamois és majolika

cserépkályhái

valamint diszes kandalló, — kandallós kályhát és takaréktűzhelyeit, melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos elsőrendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett a legsolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

A kályhák felállítását a saját kipróbált szakavatott állítóink végzik. — Egész épületek kályhaberendezését tetemes árengedménnyel vállaljuk el.

Főraktár Eperjesen (Sárosmegye). — Képviselőnk és minta-raktár:
 Behyna Testvéreknél S.A.-Ujhely és Glück Mórál Nagy-Mihály.

VÉGHLESI

VERRA FORRÁS

Hazánk legtisztább, legolcsóbb és legjobb szénsavdús, égvényes **SAVANYUVIZE**

Páratlanak ismert égvényes-kénes savanyúvíz, hatalmas gyógyszer idült légeső-, tüdő-, gyomor-, bél- és hólyag-hurutban, lúgykő- és fővénykőben. Országos ismert és használt üdítő ital, s mint ilyen **különösen ajánlható a**

P A R Á D I

SAVANYUVIZ

ott a hol az ivóvíz rozsz, vagy a hol gerjes és járványos betegségek uralkodni szoktak.

Kizárólagos raktár S.A.-Ujhely részére
Malártsik György
 fűszer-, esemege-, gyarmatáru és ásványvíz kereskedésében.

Hirdetmény.

Tolcsván a nagyságos Szirmay Pál ur tulajdonát képező **4 szoba, pinczeház, borház** stbból álló lakház tágas belsősséggel, a „Cziróka” és „Serédi” parlag-szólló szabad kézből eladó.

Venni szándékozónak felvilágosítást ad Udván (Zemplén-megye)

Kula István,
 kőrjegyző.

A Richter-féle Tinct. capsici comp.

Ezen **Horgony-Pain-Expeller** néven is ismeretes, igazán népszerű háziszser most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölésnek fenyesen bebizonyult közvénynel, csúznál, tag-szagatásnál stb. nél. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek joggal ajánlható.

A Tinct. capsici compos.
 (Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bedörzsölések között diadalmasan megtartotta, különféle felbujtás és utánzatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utánzatot ne kapjunk, bevásárlás alkalmával védjegyünkre, a **vörös horgonyra** figyelendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. árban üvegenként; Budapestben **Török József** gyógyszerésznél. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüringában.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kiváló hatású **gyógyvizek.**

Gyomor és fejfájás, szédülés, cukros húgyár

aranyér bántalmái és köszvényelleni különlegesség!

a friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő italt képez

tulságos gyomorsav képződésénél, idült gyomorhurut és étvágytalanság

torok, gége és hörgők idült lúrutos bántalmái ellen, feltűnő sikerrel lesz alkalmazva.

a friss töltésű LUHI védjegye!

Főraktár: **Holländer A. és fia**
 Ungváron.

Megrendelhető: minden ásványvíz kereskedésben, vagy közvetlenül **Gróf Schönborn uradalmi igazgatóságánál Munkácscon.**

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytan kellemetlen utóíze nem képződik.

STAHEL és LENNER Budapest,

Trieur- és lemez-lyukasztó gyár.

Gyár: Katona József-utca 8. szám, Margithid és nyugoti pályaudvar közt.

Ajánljuk az általunk gyártott legjobb minőségű:

Trieurök: a konkoly és búkkönynek a buza, árpa vagy rozs közüli kiválasztására.

Trieurök: a zabnak vagy árpának a buza közüli és a gömbölyű magvak kiválasztására.

Lencsetisztító és osztályozó-Trieurök: az árpa kiválasztására és a lencse osztályozására.

Osztályozó-Trieurök.

Szabadalmazott Trieur és osztályozó gépek minden gabonafaj tisztítására és tetszés szerinti osztályozására. — Elvállalunk Guthjahr és Müller, illetve Mayer rendszerű trieurök csekély költséggel a trieur beküldése mellett ezen szabadalmazott trieurökhöz átalakítását.

Malom-Trieurhengerek vagy burkolatai, **lyukasztott vagy hasított lemezek** tetszés szerinti anyagban ipari vagy gazdasági célokra.

Árjegyzékek vagy mintakönyvek ingyen és bérmentve küldetnek.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alttá közvetitem. — Szíves megkeresések alólírotthoz küldendők.

Weinberger Manó,
 S.A.-Ujhely, Korona u.

A t. cz. biztosító közönség szives figyelmébe!

Miután alólírott a már oly nagy és jó hírnévnek örvendő „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“ s.-a.-ujhelyi főgynökségének vezetésével meg lettem bízva, van szerencsém a t. biztosító közönség szives tudomására hozni, hogy a

főgynökség irodáját

helyben a főutca sarkán, Petőfi-utca 500. számú Rieder-féle házban levő „Első s.-a.-ujhelyi zálogház“ helyiségében rendeztem be, amiért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy tűz- és jégkár elleni biztosításokat mindenkor, eddig még nem ösmert olcsó díjfizetéssel, eszközölhetek.

Az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“-nek a biztosító és a kárt szenvedett felekkel szemben való elősmert előzékeny, gyors és korrekt eljárása remélnem engedi, hogy úgy a t. gazdálkodó, mint háztulajdonosok és egyáltalában a t. biztosító közönség, már saját anyagi érdekében is, de azért is, mert ez által egy tisztán a biztosító felek érdekeit előmozdító hazai intézetet támogat, adandó alkalommal takarmány, épület és ingóságok biztosítási ajánlataival szerencsételni szives lesz.

Mindenféle felvilágosítással készséggel szolgálok. — Egyszermind kerem Zemplénmegye területén lakó azon t. urakat, kik e biztosító szövetkezet ugynökségét elfogadni hajlandók, hogy ez iránti szándékukat alólírottal tudatni sziveskedjenek.

A t. közönség szives támogatását kérve

S.-A.-Ujhely, 1895. június 20.

Teljes tisztelettel:

Reichard Armin,

az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet“ s.-a.-ujhelyi főgynökségének vezetője.

HIRDETÉS.

A rima-murány-salgó-tarjáni vasmű-részvénytársaság hajlandó kihasználás végett oly

tölgyerdőket

venni, a melyekben a faállomány, különösen bányafatermelésre alkalmas. Ajánlatok az eladandó erdő részletes leírása és az eladási feltételek közlése mellett a rima-murány-salgó-tarjáni vasmű-részvénytársaság erdészetéhez Rima-Brézóra (Gömörm.) intézendők.

Leghatásosabb szer a poloska, bolha, moly

és minden konyharovar kiirtására.

Zacherlin

hatása bámulatos. A legjobb ölszer mindenféle rovar kiirtására s azért világszerte páratlan elterjedésnek örvend. Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üvegcsé. 2. „Zacherl“ neve.

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujheyben: Kincsesy Péter, Cs. Buday Ákos, Előásy Imre, Bárczy Béla, Behyna test., Grünbaum M., Nagy Béla Lajos, Klein Henrik, Klein Albert, Malátsik György, Szentgyörgyi Vilma, Klein Géza, Kristóf Károly, Glück Samu, Szikszay Róza.

Abauj-Szántó: Blau Herman. Sováry Kálmán, Friedmann Simon.

Homonnán: Friedmann Markus, Hocza Gyula, Klein Dávid és fia, Kuharszky Cyula, Pápay Pál, Póányi Dezső, Szerák Ambrus, Rosenblüth Sándor.

Gálszécs: Grün Lajos, Grün Salamon.

Mándok: Reichard Emil.

N.-Mihályban: Glück Mór, Tolvay Imre, Buczinszky Lajos.

Sárospatakon: Pavletits György s Palcsó Lászlónál.

Szerencsen: Rochlitz Dezső, Turcsán & Ferencz.

Tokajon: Frisch Vilmos, Helm Samu, Morgenstern Izidor, Olay Lajos, Zákó Soma, Gross Izrael.

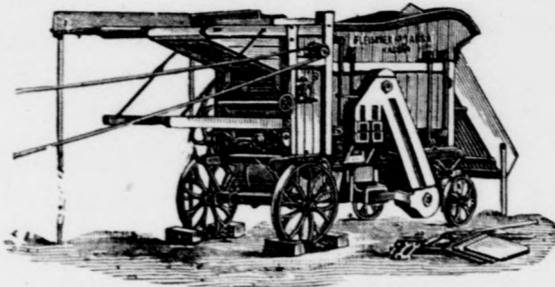
Varannón: Cseri Herman, Gaál Sándor.

Zalatna: Polberth Vilmos, Zaknoffy A.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje KASSÁN.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen és gondosan gyártott jöhrínevé gépeit a közeledő nyári időnyre nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozgony általi hajtásra.

Kézi-cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel, vagy anélkül.

Baker- és magtár-rostait továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat Malom-berendezéseket: malmokat, hengereket, lisztosztályozó-hengereket, felvonókat stb. Szeszgyár- és olajgyár berendezéseket.

Mindennemű javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Bizományi raktár: Herz Kálmán urnál S.-A.-Ujhely.

Tokaj város cimere

bejegyzett védjegy

Valódi

TOKAJI COGNAC

Tokaj város czímerével
A legfinomabb cognac.

A magas ker. Ministerium ellenőrzése folytán államkedvezménynyel kiténtetve.

Óvakodjunk értéktelen utánzásoktól.

Ügyeljünk fenti védjegyre és a teljes czégre.

Első Tokaji Cognac-gyár

csak Tokajban.

Kapható: Minden nagyobb fűszer- és csemege kereskedésben, gyógyszerárakban, továbbá minden jobb vendéglő és kávéházban.

A SINGLÉRI

SULTÁN-FORRÁS

szénsavdús savanyúvíz

és

üdítő asztali ital.

Főltte kellemes, tiszta ízű, könnyen emészthető.

A „Sultán-forrás“ kútkelzélősege Eperjesen.

FŐRAKTÁR:

SZENTGYÖRGYI VILMOS urnál

S.-A.-Ujhelyben.